

30 Μαΐου, 1996

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στές]

ΚΑΡΠΗΣ ΚΑΖΑΝΤΖΙΑΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Εφεσεϊόντες - εναγόμενοι,

v.

ΑΝΔΡΕΑ ΕΛΛΗΝΙΔΗ ΚΑΙ ΑΛΛΗΣ,

Εφεσιβλήτων - εναγόντων.

(Πολιτική Έφεση Αρ.8637)

Συμφωνία επί Δικαστηρίω — Δέσμευση των διαδίκων — Διάδικοι, δε-
σμεύονται από συμφωνία τους που δηλώνεται στο Δικαστήριο — Δι-
καστήριο εφαρμόζει τη συμφωνία που έγινε επί Δικαστηρίω σαν μια
συνθησιμένη συμφωνία.

5

Εμπειρογνώμονες — Πόρισμα ειδικού — Συμφωνία διαδίκων για επίλυ-
ση διαφοράς τους με ανάθεση μελέτης και έκδοση πορίσματος από τρί-
το πρόσωπο, δεσμεύονται — Δικαστήριο, θα εφαρμόσει τη συμφωνία
σαν μια συνήθη σύμβαση.

10

Οι διάδικοι, αποφάσισαν να τερματίσουν τον μεταξύ τους συνεται-
ρισμό με την αποχώρηση των εφεσιβλήτων - εναγόντων. Δεν κατάλη-
ξαν σε συμφωνία ως προς το ποσό που θα τους πλήρωναν οι εφεσειό-
ντες - εναγόμενοι και καταχώρισαν αγωγή την οποία απέσυραν, αφού
κατέληξαν σε συμφωνία επί Δικαστηρίω. Σύμφωνα με τις πρόνοιές
της, ο ελεγκτής του συνεταιρισμού κ. Α. Καλοπετρίδης θα προσδιόριζε
το ποσό που θα έπρεπε να καταβληθεί στους αποχωρούντες εφεσίβλη-
τους - ενάγοντες.

15

20

Οι εφεσεϊόντες - εναγόμενοι δεν συμφώνησαν με το ποσό που προσ-
διόρισε ο κ. Α. Καλοπετρίδης και δεν πλήρωσαν τους εφεσίβλητους -
ενάγοντες οι οποίοι στη συνέχεια καταχώρισαν αγωγή.

25

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε, ότι οι εφεσίβλητοι - ενά-
γοντες είχαν δίκαιο και τους επεδίκασε το ποσό που προσδιόρισε ο
ελεγκτής, μείον την μεσολαβήσασα αύξηση στην εμπορική φήμη της
επιχείρησης.

Οι εφεσείοντες - εναγόμενοι, εφεσίβησαν την απόφαση. Ο δικηγόρος τους, πρόβαλε σαν κύριο επιχείρημα ότι ο ελεγκτής εξήλθε των όρων της εντολής του και εισηγήθηκε ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση υπέρ των εφεσιβλήτων - εναγόντων, στηριζόμενο σε αυτήν:

5

Αποφασίστηκε ότι:

- (1) Όταν οι διάδικοι συμφωνούν στην επίλυση εκκρεμούσης διαφοράς τους με την ανάθεση σε τρίτο πρόσωπο της μελέτης και υποβολής πορίσματος γι' αυτήν, δεσμεύονται από το πόρισμα και το Δικαστήριο εφαρμόζει τη συμφωνία σαν μια συνηθισμένη σύμβαση. Τότε μόνο δεν την εφαρμόζει αν ο διορισθείς ειδικός αποδεδειγμένα ενήργησε μεροληπτικά ή δολιεύτηκε, ή η έκθεσή του είναι τόσο εσφαλμένη που θα ήταν άδικο να εφαρμοστεί γιατί θα ισοδυναμούσε με παράβαση των όρων εντολής του. 10 15
- (2) Το συμπέρασμα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ο ελεγκτής, ενήργησε μέσα στους όρους της εντολής του και δέσμευε τους διαδίκους, ήταν ορθό. 20

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα εις βάρος των εφεσειόντων.

Έφεση.

25

Έφεση από τους εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Λαούτας Π.Ε.Δ., Φωτίου, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 10 Ιανουαρίου 1992, (Αρ. Αγωγής 11550/85) με την οποία αποφασίσθηκε ότι οι εφεσίβλητοι είχαν δικαίωμα σε 30
Λ.Κ.£13,600 ως αποτέλεσμα της διάλυσης του συνεταιρισμού με τους εφεσείοντες.

Σ. Ντεβλετιάν, για τους Εφεσείοντες.

35

Αντ. Πασχαλίδης και κ. Γ.Τεουλίδης, για τους Εφεσιβλήτους.

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι εφεσείοντες-εναγόμενοι και οι εφεσιβλήτοι-εναγόντες συνέστησαν το 1976 συνεταιρισμό με την επωνυμία RENATA SHOES, με κύρια εμπορική δραστηριότητα την πώληση παπουτσιών. Οι εφεσιβλήτοι αποφάσισαν να αποσυρθούν από το συνεταιρισμό, δεν επήλθε όμως 40

5 συμφωνία με τους εφεσείοντες ως προς τους όρους της αποχώρησης, δηλαδή ποιά ποσό θα 'πρεπε να τους καταβληθεί, μιας και ο συνεταιρισμός θα συνέχιζε να λειτουργεί με τους εφεσείοντες ως μοναδικούς συνεταιίρους. Η υπόθεση κατέληξε στο Δικαστήριο με την καταχώρηση εκ μέρους των εφεσιβλήτων της αγωγής 200/82 εναντίον των εφεσείοντων. Στις 17.11.85 δηλώθηκε προκαταρκτικός συμβιβασμός στην αγωγή αυτή, που κατεγράφη από το Δικαστήριο.

10 Η απόφαση, αντικείμενο της παρούσας έρεσης, και η συζήτηση που έγινε ενώπιόν μας, εστιάζεται αποκλειστικά στον πιο πάνω συμβιβασμό, που κατέστη συμφωνία επί Δικαστηρίου, στις 13.11.85. Αποτέλεσμα της επίτευξης του ήταν η απόσυρση της αγωγής των εφεσιβλήτων. Παραθέτουμε αυτούσια την επίμαχη συμφωνία, όπως κατεγράφη από το Δικαστήριο.

15 "Η παρούσα υπόθεση έχει κατ' αρχήν διευθετηθεί. Οι διάδικοι έχουν συμφωνήσει τις αρχές και τους όρους κάτω από τους οποίους θα αποσυρθούν ως μέτοχοι από τον συνεταιρισμόν αμφοτεροί οι ενάγοντες και θα παραμείνουν μόνον οι εναγόμενοι. Έναντι της
20 καταβολής υπό των τελευταίων ορισμένων ποσών προς τους ενάγοντες αναφορικός με την αξίαν του μεριδίου των εναγόντων εις την επιχείρησιν κατά το τέλος Μαΐου 1981 συμπεριλαμβανομένου του "αέρα" (goodwill) της επιχειρήσεως κατά την ημερομηνίαν εκείνην και ετέρου ποσού που θα αντιπροσωπεύσει δικαίαν αποζημίωσιν καταβλητέα εις τους ενάγοντες εκ του λόγου ότι από το
25 τέλος Μαΐου 1981 και μέχρι σήμερα οι εναγόμενοι εκαρπούντο δια αποκλειστικό όφελος όχι μόνον το ιδιόν των μεριδίου εις τον συνεταιρισμόν αλλά και το μερίδιο των εναγόντων. Παραμένει βεβαίως να καθορισθή το ύψος των ποσών αυτών. Επειδή δε ο συνεταιρισμός είχε λογιστήν τον κ. Ανδρέα Καλοπετρίδη εκ Λευκωσίας οι διάδικοι συνεφώνησαν και διόρισαν αυτόν ως μοναδικόν εκτιμητήν όλων των ποσών που δυνάμει της συμφωνίας αυτής είναι πληρωτέα εις τους ενάγοντες. Δια να υποβοηθηθεί ο εκτιμητής θα παραδοθούν εις αυτόν όλα τα βιβλία τα οποία εν πάση περιπτώσει ετηρούντο υπ' αυτού καθ' όλον τον ουσιώδη χρόνο ως
35 κοινού λογιστού του συνεταιρισμού. Όλοι οι διάδικοι δέχονται ως δεσμευτικήν την εκτίμησιν υπό του εν λόγω λογιστού. Ο κ. Καλοπετρίδης μας πληροφορεί ότι χρειάζεται τουλάχιστον ένα μήνα δια να ετοιμάση την εκτίμησιν του η οποία θα είναι γραπτή και η οποία θα επιδοθή εις όλους διαδίκους. Υπό τας περιστάσεις ζητούμε όπως η υπόθεσις αναβληθεί δια μνεία και περαιτέρω δηλούμε ότι τα έξοδα του κ. Καλοπετρίδη συνεφωνήθησαν όπως πληρωθούν εξ ημισίας υπό των διαδίκων."

40

Ο κ. Καλοπετρίδης παρουσίασε την έκθεση, που ανέλαβε να ετοιμάσει βάσει της πιο πάνω συμφωνίας, στην οποία καταλήγει πως οι εφεισίβλητοι δικαιούνται να πληρωθούν ποσό £16,100, ως αποζημίωση για την αποχώρησή τους από τον συνεταιρισμό, στον οποίο και θα παρέμεναν μόνο οι εφεισείοντες. Οι τελευταίοι όμως δεν συμφώνησαν με το πόρισμα της έκθεσης του κ. Καλοπετρίδη, και δεν πλήρωσαν στους εφεισίβλητους το πιο πάνω ποσό, οι οποίοι και προχώρησαν στην καταχώρηση της αγωγής, που είναι το αντικείμενο της υπό εκδίκαση έφεσης.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο ασχολήθηκε σε έκταση με τα επίδικα ζητήματα και αφού άκουσε και αξιολόγησε τη μαρτυρία που προσήχθη ενώπιόν του κατέληξε στο συμπέρασμα πως οι εφεισίβλητοι είχαν δίκαιο στην αγωγή τους, με αποτέλεσμα να εκδώσει απόφαση υπέρ τους για £13,600. Η διαφορά του επιδικασθέντος ποσού από την αρχική απαίτηση των εφεισίβλητων προκύπτει από το γεγονός ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο αφαιρέσε την υπολογισθείσα αύξηση στην εμπορική φήμη της επιχείρησης, για την περίοδο 1981-1985, που ήταν £5,000. Το δικάσαν Δικαστήριο εξέφρασε την άποψη πως ο κ.Καλοπετρίδης παρέβη τους όρους εντολής του, γιατί ανέθεσε σε ειδικό εμπειρογνώμονα να εκτιμήσει την αξία της εμπορικής φήμης του συνεταιρισμού. Τέτοια εξουσιοδότηση, είπε το πρωτόδικο Δικαστήριο, δεν είχε, και θα έπρεπε ο ίδιος να κάνει και αυτή την εκτίμηση. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο δεν επεδίκασε το μερίδιο, που αναλογούσε στους εφεισίβλητους, δηλαδή £2,500, που θεώρησε πως διαχωριζόταν από τα υπόλοιπα κονδύλια που συναποτελούσαν το συνολικό ποσό της αποζημίωσης. Οι εφεισίβλητοι δεν καταχώρησαν αντέφεση εναντίον αυτού του μέρους της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου, την οποία υποστηρίζουν στο σύνολό της.

Ο δικηγόρος των εφεισειόντων στην μακροσκελή, και καλά προ-παρασκευασμένη αγόρευσή του, εισηγήθηκε πως η πρωτόδικη απόφαση είναι εσφαλμένη και πρέπει να ακυρωθεί. Βασικό επιχειρημά του για να προωθήσει τη θέση του ήταν πως, η έκθεση του κ.Καλοπετρίδη είναι ουσιαστικά εσφαλμένη, και εξέρχεται των όρων της εντολής του, όπως αυτοί περιέχονται στην επίμαχη συμφωνία των διαδίδων. Ο δικηγόρος των εφεισειόντων ασχολήθηκε με το κάθε ένα από τα στοιχεία που μέτρησαν στον υπολογισμό της αποζημίωσης, που ο κ.Καλοπετρίδης έκρινε ως πληρωτέα στους εφεισίβλητους. Ο συνήγορος στάθηκε ιδιαίτερα στην αξία, κατά το τέλος Μαΐου 1981, του αποθεματικού σε παπούτσια, που υπολόγισε σε £20,000. Εισηγήθη δε πως, η αξία τούτη παρουσιαζόταν μεν στα βιβλία του συνεταιρισμού, αλλά η πραγματική αξία αμέσως πωλήσεως των παπουτσιών ήταν εξευτελιστική ή ανύπαρκτη, δεδομένου ότι μετά το 1981, και μέ-

χοι της ετοιμασίας της έκθεσως του κ. Καλοπετρίδη το 1985, η αξία του αποθεματικού έπεφτε συνεχώς. Θα σχολιάσουμε ειδικά αυτό το επιχείρημα στη συνέχεια της απόφασής μας.

- 5 Η αντιμετώπιση της υπόθεσης από το πρωτόδικο Δικαστήριο ήταν, κατά τη γνώμη μας, ορθή. Ο δικηγόρος των εφεσειόντων είχε, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, λαθεμένη προσέγγιση της νομικής πτυχής της υπόθεσης γιατί παραγνώρισε ή υποτίμησε το κεντρικό σ' αυτή στοιχείο, που είναι η συμφωνία των διαδίκων αναφορικά
- 10 με τον τρόπο επίλυσης της διαφοράς τους. Αυτή τη συμφωνία είχε καθήκον το Δικαστήριο να εφαρμόσει. Είναι οι ίδιοι οι διάδικοι που επέλεξαν τον κ.Καλοπετρίδη ως το πλέον κατάλληλο πρόσωπο να υπολογίσει την πληρωτέα αποζημίωση στους εφεσίβλητους, δηλώνοντας ρητά πως θα δεσμεύονταν από το πόρισμα της έκθεσής του. Είναι
- 15 γαι γεγονός πως όταν απεσύρθη η αγωγή 200/82, ο δικηγόρος των εφεσειόντων δήλωσε στο Δικαστήριο πως επεφύλασσε τα δικαιώματά του που θα προέκυπταν από ορισμένα λάθη στην έκθεση Καλοπετρίδη. Η δήλωση όμως αυτή δεν μεταβάλλει τη νομική κατάσταση της υπόθεσης, που εδράζεται στη συμφωνία που κατεγράφη από το Δικαστήριο, και την εν συνεχεία απόσυρση της αγωγής, που θεωρήθηκε ως διευθετηθείσα με την ολοκλήρωσή της. Η επιλογή από τους διάδικους του κ.Καλοπετρίδη δεν ήταν τυχαία. Ο κ. Καλοπετρίδης ήταν ο λογιστής του συνεταιρισμού και συνεπώς γνώστης αφενός μεν της οικονομικής κατάστασής του, και αφετέρου ήταν πρόσωπο της απολύ-
- 20 του εμπιστοσύνης των διαδίκων.
- 25

- Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκανε αναφορά στην Αγγλική νομολογία, που επαναλήφθηκε ενώπιον μας και που σχετίζεται με το υπό συζήτηση θέμα. Συνοψίζουμε παρακάτω τις νομικές αρχές που εφαρμόζονται:
- 30 Όταν οι διάδικοι συμφωνούν στην επίλυση εκαιρεμούσης διαφοράς των, με την ανάθεση σε τρίτο πρόσωπο της μελέτης και υποβολής πορίσματος γι' αυτή, δεσμεύονται από το πόρισμα. Το Δικαστήριο θα εφαρμόσει τη συμφωνία, ως μια συνήθη σύμβαση, που οι διάδικοι συνήψαν. Τότε μόνο το Δικαστήριο δεν θα εφαρμόσει τη συμφωνία αν ο διορισθείς ειδικός, ας τον πούμε έτσι, αποδεδειγμένως
- 35 ενήργησε μεροληπτικά ή εδολιεύθη. Επίσης, το Δικαστήριο δεν θα εφαρμόσει τη συμφωνία αν η έκθεση του ειδικού είναι τόσο εσφαλμένη που θα ήταν άδικο να εφαρμοστεί, γιατί τούτο θα ισοδυναμούσε με παραβίαση των όρων εντολής του. Και βεβαίως η συμφωνία δεν θα
- 40 εφαρμοστεί αν διαπιστωθεί παρέκλιση από τους όρους εντολής, σε βαθμό που θα παραβιάζονταν ουσιαστικά οι πρόνοιές της.

Στην υπό συζήτηση έφεση το πρωτόδικο Δικαστήριο διαπίστωσε, ως πραγματικό γεγονός, πως η έκθεση του κ.Καλοπετρίδη έγινε μέσα

στα πλαίσια της εντολής του και επομένως δεσμεύει τους διαδίκους. Συμφωνούμε με αυτό το συμπέρασμα. Έχουμε τη γνώμη, πρόσθετα με αυτά που αναφέρουμε πιο πάνω, πως τα επιχειρήματα των εφεσειόντων είναι αβάσιμα. Τούτο δε αποδεικνύεται και από το εξής: Στην υπό έφεση αγωγή οι εφεσειόντες εγείρουν ανταπαίτηση που, αν θεωρητικά γίνει αποδεκτή, σημαίνει πως οι εφεσίβλητοι δεν έχουν να παίρνουν τίποτε, ή μερικές εκατοντάδες λίρες μόνον, όταν αποσυρθούν από τον συνεταιρισμό. Αυτή ήταν και η ενώπιόν μας εισήγηση, μολονότι δεν αποκρυσταλλώθηκε. Μα, εάν αυτή ήταν η θέση των εφεσειόντων, τότε γιατί συμφώνησαν να διορισθεί ανεξάρτητος εκτιμητής για να υπολογίσει την πληρωτέα στους εφεσίβλητους αποζημίωση, που συναποτελείται, όπως ρητά αναφέρεται στη συμφωνία από: “τα ποσά προς τους ενάγοντες αναφορικά με την αξία του μεριδίου των εναγόντων στην επιχείρηση κατά το τέλος Μαΐου του 1981” και “τέρου ποσού που θα αντιπροσωπεύσει δικαίαν αποζημίωσιν καταβλητέαν εις τους ενάγοντες εκ του λόγου ότι από το τέλος Μαΐου 1981 και μέχρι σήμερα οι εναγόμενοι εκαρπούντο δια αποκλειστικόν όφελος”

Αναφορικά με το μεγαλύτερο ποσό που προστέθηκε στην αποζημίωση, που ήταν το μερίδιο των εφεσιβλήτων στην αξία του αποθεματικού, παρατηρούμε πως, βάσει της επίδικης συμφωνίας, τούτο θα έπρεπε να υπολογιστεί χρονικά στο τέλος Μαΐου 1981. Ενώπιον δε του πρωτόδικου Δικαστηρίου υπήρχε μαρτυρία, του κ. Καλοπετριδής, την οποία και αποδέκτηκε, πως το ποσό αυτό του το εδήλωσαν οι ίδιοι οι διάδικοι, και παρουσιαζόταν και στα βιβλία του συνεταιρισμού. Αν στο μέλλον η αξία των παπουτσιών εμειώθη πολύ ή εις το ελάχιστο, τούτο είναι άσχετο στοιχείο σε ότι αφορά τη συμφωνία των διαδίκων. Ο κ. Καλοπετριδής έλαβε υπόψιν του διάφορα στοιχεία στον υπολογισμό της αποζημίωσης, όπως π.χ. το αποθεματικό του συνεταιρισμού κατά το τέλος Μαΐου 1981, τα κέρδη του συνεταιρισμού, που πράγματι υπήρχαν πριν το 1981 και την εμπορική φήμη της επιχείρησης, για να καταλήξει στο ποσό της πληρωτέας αποζημίωσης.

Έχοντας υπόψιν τα πιο πάνω, κρίνουμε πως η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι ορθή. Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος των εφεσειόντων.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος των εφεσειόντων.